

Uitgave  
in de Nederlandse taal

## Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	<u>Inhoud</u>	<u>Bladzijde</u>
	I <i>Mededelingen</i>	
	.....	
	II <i>Vorbereidende besluiten</i>	
	<b>Comité van de Regio's</b>	
	<b>45e zitting van 3 en 4 juli 2002</b>	
2002/C 287/01	Advies van het Comité van de Regio's over het „Verslag van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake het door de Europese Raad van Stockholm verlangde verslag „Vergroting van de arbeidsparticipatie en bevordering van beroepsactiviteit op oudere leeftijd” .....	1
2002/C 287/02	Advies van het Comité van de Regio's over het „Witboek van de Europese Commissie: Een nieuw elan voor Europa's jeugd” .....	6
2002/C 287/03	Advies van het Comité van de Regio's over: — de „Mededeling van de Commissie „Zich aanpassen aan de veranderingen in werk en samenleving: een nieuwe communautaire gezondheids- en veiligheidsstrategie 2002-2006”, en — het „Voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende de toepassing van de wetgeving inzake de gezondheid en de veiligheid op het werk op zelfstandigen” .....	11

## II

(Vorbereidende besluiten)

## COMITÉ VAN DE REGIO'S

**Advies van het Comité van de Regio's over het „Verslag van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake het door de Europese Raad van Stockholm verlangde verslag „Vergroting van de arbeidsparticipatie en bevordering van beroepsactiviteit op oudere leeftijd”**

(2002/C 287/01)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien het op verzoek van de Europese Raad van Stockholm door de Commissie opgestelde verslag aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, getiteld „Vergroting van de arbeidsparticipatie en bevordering van beroepsactiviteit op oudere leeftijd” (COM(2002) 9 def.);

gezien het besluit van de Commissie van 24 januari 2002 om het Comité, overeenkomstig art. 265, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, over dit verslag te raadplegen;

gezien het besluit van het CvdR-bureau van 6 februari 2002 om de commissie „Economisch en sociaal beleid” met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden te belasten;

gezien de Mededeling van de Commissie inzake de toekomst van de gezondheidszorg en de ouderenzorg: de toegankelijkheid, de kwaliteit en de betaalbaarheid waarborgen (COM(2001) 723 def.);

gezien de Mededeling van de Commissie inzake ondersteuning van de nationale strategieën ten behoeve van veilige en betaalbare pensioenen door middel van een geïntegreerde benadering (COM(2001) 362 def.);

gezien het advies van het Comité van de Regio's over „De economie in de EU: herziening van de richtsnoeren voor 2000” (CDR 469/2000 fin)<sup>(1)</sup>;

gezien het advies van het Comité van de Regio's over „1999 — Internationaal Jaar van de ouderen” (CDR 442/98 fin)<sup>(2)</sup>;

gezien het advies van het Comité van de Regio's inzake de „Demografische situatie in de Europese Unie” (CDR 388/97 fin)<sup>(3)</sup>;

gezien de conclusies van de op 15 en 16 maart 2002 gehouden Europese Raad van Barcelona;

<sup>(1)</sup> PB C 253 van 12.9.2001, blz. 29.

<sup>(2)</sup> PB C 374 van 23.12.1999, blz. 36.

<sup>(3)</sup> PB C 251 van 10.8.1998, blz. 14.

gezien de na de van 8 t/m 12 april 2002 te Madrid gehouden tweede Wereldtop over vergrijzing afgelegde slotverklaring en het daaruit voortvloeiende actieprogramma;

gezien het ontwerpadvies CDR 94/2002 rev. van commissie „Economisch en sociaal beleid”, dat op 17 april 2002 werd goedgekeurd (rapporteur: de heer Van Nistelrooij — NL, EVP, gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant),

heeft tijdens zijn 45e zitting op 3 en 4 juli 2002 (vergadering van 3 juli) het volgende advies met algemene stemmen goedgekeurd.

## 1. Standpunten van het Comité van de Regio's

1.1. Het Comité acht onderhavig Verslag van de Commissie van groot belang, omdat daarin niet alleen de problematiek van de vergrijzing in de Europese Unie en de maatschappelijke en sociaal-economische gevolgen daarvan in het middelpunt van de politieke belangstelling wordt geplaatst, maar ook de nadruk wordt gelegd op de noodzaak om een nieuw beleid op de Europese agenda te zetten.

1.2. Een belangrijke voorwaarde om de problematiek van de vergrijzing te bestrijden, is de vergroting van de arbeidsparticipatie van ouderen. Vanwege de grote gevolgen die vergrijzing heeft voor de arbeidsmarkt vanwege de lage arbeidsparticipatie van oudere werknemers onderschrijft het Comité de kwantitatieve doelstelling die de Europese Raad van Stockholm heeft geformuleerd, welke luidt dat de gemiddelde arbeidsparticipatie in de EU van oudere vrouwen en mannen (55-64) tegen 2010 verhoogd moet worden tot 50 %.

1.3. Om deze ambitieuze doelstelling te kunnen realiseren, dienen naar het oordeel van het Comité op korte termijn acties te worden ondernomen. De beleidsprioriteiten die in het verslag worden genoemd, zijn daarbij een belangrijk uitgangspunt. Het Comité benadrukt hierbij het van belang te vinden dat bij de implementatie van de beleidsvoornemens sterker dan tot dusverre rekening wordt gehouden met de demografische ontwikkelingen die zich in de regio en gemeenten voordoen.

1.4. De lidstaten dienen het door de Europese Raad gestelde streefcijfer in de nationale actieplannen te vertalen, die zij in het kader van het Europees werkgelegenheidsbeleid opstellen. Gelet op de belangrijke rol die regionale en lokale overheden op het gebied van arbeidsmarktbeleid in het algemeen en van de bevordering van arbeidsparticipatie van ouderen in het bijzonder vervullen, dienen arbeidsmarktontwikkelingen op decentraal niveau in deze jaarlijks rapportages te worden verwerkt. Deze overweging dient naar het oordeel van het Comité te worden meegenomen bij de evaluatie van de Europese werkgelegenheidsstrategie, die in 2003 plaatsvindt.

1.5. Het is evident dat de keuze van de instrumenten die ingezet worden om de doelstelling te bereiken, afhankelijk is

van de omstandigheden die zich op nationaal, regionaal en lokaal niveau voordoen. Dit laat naar het oordeel van het Comité echter onverlet, dat de te nemen maatregelen, om succesvol te kunnen zijn, in het kader van een alomvattende, evenwichtige strategie dienen te worden geplaatst. Het Comité acht een integrale aanpak niet alleen wenselijk gezien de nauwe samenhang tussen enerzijds de arbeidsmarkt en anderzijds de sociale zekerheid en de ouderdagvoorziening, maar ook om een goed evenwicht te vinden tussen financiële en sociale doelstellingen.

1.6. En alomvattende aanpak houdt in dat, naast de inzet van instrumenten ter vergroting van de arbeidsparticipatie van ouderen, een brede verkenning van de overige terreinen moet plaatsvinden die met de problematiek van de vergrijzing samenhangen. In dit verband wordt gewezen op de problematiek van de pensioenen en de gezondheidszorg. Beide sectoren dienen zich aan te passen aan de snelle groei van de groep van mensen van 65 jaar en ouder. Deze categorie zal bestaan uit een groep hoogbejaarde, hulpbehoevende mensen die veel verzorging en verpleging nodig hebben en uit een groep actieve, gezonde pensioengerechtigden. Bovendien brengt de stijgende levensverwachting met zich mee dat mensen langer gepensioneerd zijn. Een groter aantal gepensioneerden en een langere periode waarover pensioenen worden uitgekeerd, maken een herziening van de huidige pensioenstelsels noodzakelijk.

1.7. De Europese Raad van Lissabon heeft aanpassing van de pensioenstelsels en de stelsels van gezondheids- en ouderenzorg, genoemd als één van de wegen waarlangs de gevolgen van de vergrijzing zoveel mogelijk kunnen worden opgevangen. Naast verhoging van de arbeidsparticipatie heeft de Raad tevens schuldreductie als middel genoemd. Het Comité merkt in dit advies over schuldreductie alleen op dat lidstaten hun overheidsschuld verder kunnen terugdringen, waardoor er meer ruimte op de begroting komt om de stijging van de vergrijzingsgerelateerde uitgaven op te vangen.

## 2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

### 2.1. Arbeidsparticipatie in breder perspectief

2.1.1. Het Comité onderschrijft op hoofdlijnen de door de Commissie in dit Verslag voorgestelde prioritaire beleidsinitiatieven, maar constateert dat zij daarbij kiest voor een sterk

economische invalshoek door vooral de nadruk te leggen op de noodzaak tot toegang en deelname van oudere werknemers aan het arbeidsproces, omdat immers het verrichten van beroepsactiviteiten op oudere leeftijd kan bijdragen aan de verbetering van het persoonlijk welzijn. Het wijst er echter op, dat het welzijn van ouderen tevens door andere dan economische activiteiten kan worden bepaald, waarmee zij een belangrijke bijdrage leveren aan de „sociale economie”. Zo verrichten vele ouderen in hun vrije tijd arbeid in het kader van vrijwilligerswerk en verlenen zij informele zorg. Het Comité beveelt aan dat onbetaald vrijwilligerswerk van ouderen meer erkenning krijgt.

2.1.2. De Commissie staat in haar Verslag kort stil bij de positie op de arbeidsmarkt van mensen met een handicap. De Commissie constateert terecht dat de overgrote meerderheid van mensen met een handicap buitenspel staat, maar stelt geen beleidsvoornemens voor die de sociale uitsluiting van deze groep moet verminderen. Het Comité benadrukt het van groot belang te vinden dat sociale participatie van mensen met een handicap hoog op de Europese, nationale, regionale en lokale beleidsagenda's komt te staan. Uitgangspunt van beleid dient te zijn dat mensen met een handicap gelijke kansen op toegang tot de arbeidsmarkt krijgen en hun werk kunnen behouden, dat de standaardregels van de Verenigde Naties op dit terrein worden nageleefd en dat de talrijke voorbeelden van — dankzij nationale, maar in de meeste gevallen lokale programma's — goed verlopen arbeidsintegratie van (zelfs ernstig) gehandicapten worden nagevolgd. Daarbij moet naar behoren rekening worden gehouden met de resultaten van uit voormalige en nieuwe EU-programma's en initiatieven gefinancierde projecten en de daarmee opgedane ervaringen. Bovendien moet worden gewaarborgd dat maatschappelijke organisaties (ngo's, vakbonden, verenigingen van vrijwilligers en organisaties voor sociale dienstverlening) die de belangen van gehandicapten behartigen, aan de besluitvorming hierover kunnen deelnemen.

Zo moet er ook nauwlettend op worden toegezien dat mensen met een handicap gedurende hun carrière meer werkzekerheid krijgen en dat er maatregelen worden genomen die zulks bevorderen.

2.1.3. Het Comité ondersteunt de inspanningen van de Commissie om de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt te verbeteren. Hoewel de bevoegdheid voor vergroting van de arbeidsparticipatie van (oudere) vrouwen in eerste instantie bij lokale en regionale overheden en de nationale overheid ligt, kan de Europese Unie een belangrijke rol spelen met name bij het bevorderen van nieuwe inzichten en de uitwisseling van *good practices*. Als plaatselijke werkgever kunnen lokale en regionale overheden deze *good practices* op velerlei manieren ten behoeve van vergroting van arbeidsdeelname van met name oudere vrouwen in hun eigen organisatiestructuur toepassen.

2.1.4. Het Comité betreurt dat de Commissie in haar Verslag niet specifiek ingaat op de relatie van oudere werknemers en ICT. Het bepleit ontwikkeling van beleid ter zake, omdat de toegang tot de arbeidsmarkt en het behoud van arbeid in toenemende mate afhankelijk is van de vaardigheden op het terrein van informatie en communicatietechnologie. Oudere werknemers beschikken vaak niet over deze vaardigheden, waardoor de kans om arbeid in ICT-gevoelige sectoren te verrichten, aanzienlijk wordt verkleind.

2.1.5. Het Comité wijst ook op de vergrijzing van de plattelandsbevolking doordat jonge mensen naar de stad trekken. Het gevolg is dat de gemiddelde leeftijd in meerdere plattelandsgebieden snel stijgt, zodat speciale aandacht en actie geboden is. De tegenovergestelde situatie verdient evenwel net zo goed aandacht: de inwoners van binnensteden zijn tegenwoordig voor het overgrote deel ouderen die vaak alleen wonen, omdat jonge gezinnen eerder geneigd zijn om in woonwijken buiten de stad een huis te huren, te kopen of te laten bouwen.

## 2.2. *Levenslang leren*

2.2.1. Het Comité deelt de opvattingen van de Commissie dat specifiek op ouderen gericht beleid in feite beperkt en achterhaald is. Het is er groot voorstander van om de arbeidsparticipatie van ouderen te bevorderen door onderwijs, scholing en werkbelasting van werknemers beter over de levensloop te spreiden. Er moet worden gestreefd naar een minder rigide allocatie van werk, leren en vrije tijd over de levensloop.

2.2.2. Een belangrijke voorwaarde om deze doelstelling te realiseren, is een fundamentele verandering in attitudes en gedrag van zowel werkgevers als werknemers. Verandering in culturele en psycho-sociale factoren moeten er mede toe leiden dat, in het kader van het human resources management, in bedrijven positieve prikkels worden ontwikkeld die bewerkstelligen dat mensen er belang bij krijgen langer te werken en tijdig meer in hun eigen kennis en vaardigheden investeren. Naast een leeftijdsbewust personeelsbeleid vraagt dit onder meer om ontmoediging van vervroegde uittreding door middel van de introductie van flexibele pensioenregelingen en een aanpassing van de stelsels van sociale zekerheid, arbeid en onderwijs.

### 2.3. Pensioenen

2.3.1. Met betrekking tot de pensioenen is de Commissie van mening dat ondersteuning van de nationale strategieën ten behoeve van veilige en betaalbare pensioenen noodzakelijk is, waarbij de beleidsterreinen die van invloed zijn op de betaalbaarheid van pensioenen (werkgelegenheids-, sociaal en economisch beleid) elkaar aanvullen, alsmede op elkaar afgestemd en geïntegreerd dienen te worden. Met het oog hierop stelt de Commissie voor de open coördinatiemethode toe te passen.

2.3.2. Het Comité vindt het belangrijk dat er komend jaar onderzoek plaatsvindt naar de relatie arbeidsparticipatie en ouderen en de consequenties daarvan ten aanzien van de pensioenstelsels. Daarnaast zou het aanbeveling verdienen om te kijken naar de effecten die pensioenen hebben op het evenwicht van de overheidsfinanciën. Veel landen beschikken slechts over beperkte reserves en er zou in de toekomst een zorgwekkende situatie kunnen ontstaan als niet op dit moment al maatregelen worden genomen die de financiering van pensioenen waarborgen. Er dient voor alles naar te worden gestreefd dat werknemers zo lang mogelijk met uittreding wachten, gekoppeld aan een succesvolle vergroting van de arbeidsparticipatie. Door het aanbrengen van meer flexibiliteit in ouderdomsvoorzieningen, met inbegrip van tussen overheid en particuliere sector tot stand gebrachte geïntegreerde pensioenregelingen, wordt het mogelijk dat mensen ook na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd aan het werk blijven.

### 2.4. Gezondheidszorg

2.4.1. Met betrekking tot de gezondheidszorg vindt het Comité dat de solidariteit in de systemen van gezondheidszorg ook in de toekomst gewaarborgd zal moeten blijven. De stelsels voor gezondheidszorg verschillen van lidstaat tot lidstaat. Voorop staat dat iedereen gebruik kan maken van redelijk betaalbare en kwalitatief hoogstaande gezondheidsvoorzieningen. Daarbij moet rekening worden gehouden met specifiek nationale regelingen en de verschillende context per lidstaat. Afgezien van het zwaartepunt dat volgens de Commissie <sup>(1)</sup> bij de doelstellingen van toegankelijkheid, kwaliteitsverhoging en betaalbaarheid moet worden gelegd, dient ook keuzevrijheid de nadruk te krijgen.

2.4.2. Het Comité begrijpt dat de kwaliteit van de gezondheidszorg mede wordt bepaald door de wijze waarop kan worden ingespeeld op de preferenties van de gebruikers. Het beschikbare aanbod van gezondheidsvoorzieningen dient niet het uitgangspunt van beleid te zijn. Vraagsturing draagt er toe bij dat ook ouderen over keuzevrijheid beschikken.

(1) Cf. mededeling van de Commissie over „De toekomst van de gezondheidszorg en de ouderenzorg: de toegankelijkheid, de kwaliteit en de betaalbaarheid waarborgen”. COM(2001) 723 def.

### 2.5. Migratie

2.5.1. De mobiliteit van werknemers in de EU kan een belangrijke bijdrage leveren aan de realisering van het strategisch doel van de EU om de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie ter wereld te worden die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang, zoals dat door de Europese Raad in Lissabon is gedefinieerd. Het vrije verkeer van werknemers op de Europese markt kan door tal van maatregelen worden bevorderd, onder meer door erkenning van opleidingen en diploma's, het wegnemen van sociaal-economische discrepanties die migratie bemoeilijken, en dergelijke.

2.5.2. Het Comité is echter van oordeel dat migratie geen duurzame oplossing voor het vraagstuk van vergrijzing biedt. Wel dient er rekening mee te worden gehouden dat de krapte op de arbeidsmarkt in de toekomst meer arbeidsmigratie uitlokt. Met name vanuit de toekomstige lidstaten van de Europese Unie kan een arbeidsstroom naar de huidige lidstaten op gang komen. Dit kan, mede met het oog op de ook in deze landen te verwachten demografische omslag, aanzienlijke consequenties hebben voor de economische en sociale ontwikkeling van de toetredende landen. Het Comité vindt het wenselijk dat in deze landen maatregelen worden genomen die het weglekken van de aldaar benodigde kennis naar de huidige EU-lidstaten voorkomen (*brain drain*). Ook in dit kader kunnen regio's een belangrijke rol spelen door de formule van learning regions toe te passen: in een permanente dialoog met regio's van de kandidaat-lidstaten kunnen kennis en informatie worden uitgewisseld over regionaal arbeidsmarktbeleid in het algemeen en over verhoging van de arbeidsparticipatie van ouderen in het bijzonder.

### 2.6. Partnerschap

2.6.1. Regionale en lokale overheden zijn eindverantwoordelijk voor de ontwikkeling en implementatie van een brede aanpak die de arbeidsparticipatie van ouderen bevordert. Het Comité deelt de mening van de Commissie dat die alleen dan succesvol kan zijn als met de sociale partners en andere relevante maatschappelijke organisaties, zoals onderwijsinstellingen, nauw wordt samengewerkt. De positieve ervaringen, die de provincie Noord-Brabant, maar ook tientallen andere regio's hebben opgedaan met het met de EU gesloten territoriale Werkgelegenheidspact, waarin met lokale overheden en sociale partners intensief in het kader van het arbeidsmarktbeleid is samengewerkt, bevestigen het nut van dergelijke samenwerkingsverbanden. Het Comité dringt er derhalve op aan om deze samenwerkingsvormen formeel te bekrachtigen.

2.6.2. Tevens dienen de burgers bij een zo belangrijk vraagstuk als vergrijzing van de bevolking een doorslaggevende rol te spelen. Een beleid dat die erop is gericht de gevolgen van de vergrijzing op te vangen heeft geen kans van slagen als er geen inzicht bestaat in de kennis en wensen van oudere burgers. Oudere burgers zouden daarom actief bij de besluitvorming moeten worden betrokken. De problematiek van ouderen ernstig opvatten, is duidelijk een economische noodzaak: als een samenleving vergrijst, heeft dat aanzienlijke consequenties voor de spreiding van de leeftijdsgroepen in de beroepsbevolking, de mate waarin in de toekomst nog sociale zekerheid kan worden geboden, en de financiering van zorg en dienstverlening. Daarnaast speelt echter ook een sociale noodzaak: ouderen staan steeds vaker zelf op de bres voor hun belangen en rechten, omdat ze mondiger zijn dan vroeger en niet op een zijspoor willen worden gezet.

## 2.7. *Learning regions*

2.7.1. Het Comité hecht er grote waarde aan dat regionale en lokale overheden van elkaars ervaringen kunnen leren: „*learning regions*”. Het roept de Commissie op initiatieven te nemen om netwerken tussen regio's en tussen lokale overheden tot stand te brengen zodat tussen regionale en lokale bestuurslagen die met vergelijkbare demografische ontwikkelingen worden geconfronteerd uitwisseling van gegevens en *good practices* op het gebied van vergroting van arbeidsparticipatie van ouderen mogelijk wordt.

2.7.2. Het Comité vindt dat de verschillende praktijkervaringen die in de diverse regio's en sectoren zijn opgedaan en de vergelijking van de (beleids)prestaties, een onmisbare basis zijn voor het opstellen van een strategie ter vergroting van de arbeidsparticipatie op regionaal en lokaal niveau. Het probleem hierbij is wel dat geen duidelijk zicht bestaat op initiatieven die op lokaal en regionaal niveau zijn en worden genomen. Het Comité herhaalt daarom haar voorstel, gedaan in zijn advies „1999 — Internationaal Jaar van de Ouderen”, om de ervaringen van lokale en regionale overheden op het gebied van de inschakeling van ouderen te bundelen in een handboek voor *good practices*.

2.7.3. Een minimale vereiste is volgens het Comité dat er een EU-conferentie wordt georganiseerd over lokale en regionale toekomstperspectieven met betrekkingen tot de problematiek van de vergrijzende bevolking en de methoden die lokale en regionale overheden toepassen om aan die uitdaging het hoofd te bieden. Het verklaart zich bereid om voor de organisatie van die conferentie met de Commissie en eventuele andere partners (b.v. ngo's) samen te werken. Het acht het van belang dat in deze conferentie de demografische trends op regionaal niveau, die overigens sterk per regio kunnen verschillen, aan de orde worden gesteld. In verband daarmee moet worden gesproken over de verbetering van de statistieken, met name in de kandidaat-lidstaten. Betrouwbare informatie is immers medebepalend voor de keuze van de instrumenten, zoals *peer review*, *benchmarking* e.d. waarmee de uitdaging van de vergrijzing kan worden aangegaan.

Brussel, 3 juli 2002.

De voorzitter  
van het Comité van de Regio's  
Albert BORE

**Advies van het Comité van de Regio's over het „Witboek van de Europese Commissie: Een nieuw elan voor Europa's jeugd”**

(2002/C 287/02)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien het door de Europese Commissie gepubliceerde witboek over „Een nieuw elan voor Europa's jeugd” (COM(2001) 681 def.);

gezien het besluit van de Europese Commissie van 22 november 2002 om het CvdR over dit onderwerp te raadplegen (art. 265, eerste alinea, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap);

gezien het besluit van zijn bureau van 6 februari 2002 om de commissie „Cultuur en opleiding” te belasten met het opstellen van een desbetreffend advies;

gezien artikel 149 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap;

gezien besluit nr. 1031/2000/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 april 2000 tot instelling van het communautaire actieprogramma Jeugd;

gezien de resolutie van de Raad van 8 februari 1999 betreffende participatie van jongeren;

gezien de resolutie van het Europees Parlement van 9 maart 1999 over een jeugdbeleid voor Europa;

gezien de resolutie van de Raad van 14 december 1999 inzake de sociale integratie van jongeren;

gezien de resolutie van de Raad van 28 juni 2001 met het oog op het stimuleren van het initiatief, de ondernemingszin en de creativiteit van jongeren: van uitsluiting naar empowerment;

gezien de resolutie van de Raad van 29 november 2001 over de meerwaarde die de vrijwillige inzet van jongeren in het kader van de ontwikkeling van de communautaire actie ten gunste van de jeugd biedt;

gezien de resolutie van de Raad van 30 mei 2002 over Europese samenwerking inzake jeugdbeleid;

gezien het CvdR-advies over de actieprogramma's Socrates, Leonardo Da Vinci en Jeugd (CDR 226/98 fin) <sup>(1)</sup>;

gezien het CvdR-advies over Europees vrijwilligerswerk voor jongeren — een actieprogramma (CDR 191/96 fin) <sup>(2)</sup>;

gezien het CvdR-advies over het programma Daphne (CDR 300/98 fin) <sup>(3)</sup>;

gezien het CvdR-advies over lokale en regionale samenwerking ter bescherming van kinderen en jongeren tegen geweld en verwaarlozing in de Europese Unie (CDR 225/1999 fin) <sup>(4)</sup>;

gezien het door de commissie „Cultuur en opleiding” op 23 mei 2002 goedgekeurde ontwerpadvies (CDR 389/2001 rev. 2) (rapporteurs: de heer Bodin (F-PSE) — vice-voorzitter van de regioaad van Ile-de-France, en de heer Nordström (S-ELDR) — lid van de regioaad van Västra Götaland);

<sup>(1)</sup> PB C 51 van 22.2.1999, blz. 77.

<sup>(2)</sup> PB C 42 van 10.2.1997, blz. 1.

<sup>(3)</sup> PB C 198 van 14.7.1999, blz. 61.

<sup>(4)</sup> PB C 57 van 29.2.2000, blz. 46.

overwegende dat voor de decentrale bestuursniveaus jongeren en de opgroeiende jeugd van groot belang zijn;

overwegende dat de regionale en lokale overheden een belangrijke rol spelen in het Europese jongerenbeleid, omdat zij het zijn die als eerste geconfronteerd worden met jongeren en hun behoeften, en omdat jongeren zelf op deze niveaus hun eerste ervaring opdoen met verenigingswerk en politiek;

overwegende dat de Commissie geen bevoegdheid heeft op het gebied van jongerenbeleid, maar wel op grond van art. 149 van het EG-Verdrag een zekere verantwoordelijkheid heeft als het gaat om het bevorderen van de ontwikkeling van uitwisselingsprogramma's voor jongeren en jongerenwerkers;

overwegende dat er behoefte bestaat aan nieuwe maatregelen waarmee beter tegemoet kan worden gekomen aan de wensen van jongeren op het gebied van Europese samenwerking en hun de kans wordt geboden volledig te participeren op lokaal, regionaal en nationaal niveau;

overwegende dat de open coördinatiemethode kan bijdragen tot een actiever jongerenbeleid, waarbij rekening wordt gehouden met de bevoegdheden van de nationale, regionale en lokale overheden en tegelijk nieuwe vormen van Europese samenwerking worden geschapen; en

overwegende dat ook bij andere beleidsonderdelen rekening dient te worden gehouden met jongeren, omdat de EU er indirect toe kan bijdragen dat jongeren een goede start krijgen in het leven, zich over het algemeen beter thuis voelen in de maatschappij en betere persoonlijke mogelijkheden krijgen om te slagen in het leven,

heeft tijdens zijn 45e zitting van 3 en 4 juli 2002 (vergadering van 3 juli) het volgende advies uitgebracht.

### **Standpunten en aanbevelingen van het Comité van de Regio's**

1.1. Het Comité van de Regio's is ingenomen met het witboek van de Commissie, getiteld „Een nieuw elan voor Europa's jeugd”<sup>(1)</sup>, en met de omvangrijke raadplegingsprocedure die vooraf is gegaan aan voorlegging ervan aan de Raad op 29 november 2001. Deze raadpleging is een goed voorbeeld van de wijze waarop grote groepen burgers en specialisten van naam kunnen worden betrokken bij de werkzaamheden van de Commissie; bovendien sluit zij perfect aan op de aanbevelingen uit het witboek over Europese *governance*.

1.2. Het Comité deelt het standpunt van de Commissie over de uitdagingen en problemen waarmee de Europese jeugd vandaag de dag wordt geconfronteerd. Nieuwe maatregelen zijn nodig om beter rekening te kunnen houden met vooral de wensen van jongeren op het gebied van Europese samenwerking en hun alle mogelijkheden te geven op lokaal, regionaal en nationaal niveau hun zegje te doen. Het witboek „Een nieuw elan voor Europa's jeugd” heeft betrekking op jongeren van 15 tot 25 jaar. Voor de decentrale overheden is het echter van belang dat het beleid voor deze categorie jongeren aansluit op het beleid dat op een nog jongere doelgroep is gericht (van 6 tot 15 jaar) met het oog op de coördinatie en preventieve werking van toekomstige maatregelen.

1.3. Het Comité van de Regio's is ingenomen met de steun van de Raad voor de toekomstige werkzaamheden met

betrekking tot het jeugdbeleid, en in het bijzonder met de nadruk op het bevorderen van inspraak van jongeren op lokaal en regionaal niveau, zoals is vervat in de resolutie van de Raad van 30 mei 2002 over Europese samenwerking en de conclusies van de vergadering.

### **De open coördinatiemethode**

1.4. Het Comité van de Regio's vindt dat de Commissie niet mag volstaan met de constatering dat de „bevolking in de EU vergrijsst”. Het komt er ook op aan dat de regeringen van de lidstaten de bevolkingsontwikkeling positief proberen te beïnvloeden via een actief gezinsbeleid. Het is met name belangrijk dat de regionale en lokale overheden middelen uittrekken voor gezinnen met kleine kinderen en voor jongeren van verschillende leeftijd en met een verschillende etnische achtergrond.

1.5. Tot nu toe bestonden de op jongeren gerichte EU-initiatieven noodgedwongen slechts uit uitwisselingsprogramma's op ad hoc-basis en uit contactactiviteiten, wegens het ontbreken van een gemeenschappelijk jongerenbeleid en een rechtsgrondslag voor de formulering van een EU-beleid op het gebied van middelbaar en universitair onderwijs. Het Comité is er evenals de Commissie voorstander van, deze programma's verder uit te breiden en ze bovendien aan te vullen met nieuwe maatregelen, zodat jongeren alle ruimte krijgen om hun stem te laten horen in het Europese samenwerkingsproject.

<sup>(1)</sup> COM(2001) 681 def.



1.6. Het Comité staat ook positief tegenover de voorstellen van de Commissie, de open coördinatiemethode toe te passen op jeugdzaken en meer aandacht aan jongeren te schenken bij het nemen van andere beleidsmaatregelen. Met name dient het betrekken van jongeren bij de open coördinatiemethode niet tot raadpleging over de „prioritaire onderwerpen” beperkt te blijven, maar moet dit tijdens alle beleidsfasen plaatsvinden. Opgemerkt zij evenwel dat afspraken tussen de lidstaten inzake richtsnoeren of doelstellingen — ook m.b.t. regelmatig toezicht en evaluatie — niet mogen leiden tot het verlenen van nieuwe bevoegdheden aan het Europese niveau.

1.7. Het Comité zou graag zien dat de rol van de regionale en lokale overheden in de open coördinatiemethode duidelijk wordt vastgelegd en wordt gerespecteerd. Deze nieuwe methode mag in geen geval worden toegepast als dit ten koste van de decentrale overheden gaat. Er dient juist actief met hen te worden overlegd. Verder dienen het subsidiariteits-, nabijheids- en evenredigheidsbeginsel in alle nieuwe EU-initiatieven ten aanzien van jongerenbeleid in acht te worden genomen.

1.8. Het CvdR wenst derhalve te worden geraadpleegd — en niet slechts voorgelicht — over de algemene doelstellingen die voor elk van de vier thematische prioriteiten (inspraak, informatie, vrijwilligersactiviteiten voor jongeren, en meer begrip voor en kennis over jongeren) worden opgesteld om aan de Raad te worden voorgelegd. Voorts verzoekt het CvdR de lidstaten hun lokale en regionale overheden te raadplegen bij het beantwoorden van de vragenlijsten die als uitgangspunt zullen dienen bij het formuleren van de algemene doelstellingen.

### Aspiraties van jongeren

1.9. Jongeren moeten als een heterogene groep worden beschouwd, omdat hun levensomstandigheden zeer verschillen, ongeacht hun leeftijd.

1.10. Er moet zeer duidelijk worden gesteld dat Europese jongeren niet altijd dezelfde mening hebben maar er allerlei verschillende standpunten op na houden. In het Europese jeugdbeleid moet ruimte overblijven voor al die verschillende opvattingen. Het is daarom positief dat ook jongeren die niet actief zijn binnen een vereniging of organisatie, kunnen deelnemen aan de raadplegingsprocedures van en met de Commissie. Het Europees Jeugdforum voldoet reeds aan de vereisten van representativiteit, diversiteit en transparantie.

1.11. Het Comité betreurt dat er niet meer jongeren uit achterstandswijken, of een groter aantal vertegenwoordigers van deze jongeren, betrokken zijn geweest bij de raadpleging die plaatsvond voorafgaand aan de publicatie van het witboek. Het is zich er echter terdege van bewust dat dit een zeer moeilijke opgave zou zijn geweest.

1.12. Het Comité is zich ervan bewust dat jongeren een aantal gemeenschappelijke problemen, behoeften en aspiraties hebben, eigen aan de jeugd. Vaak genoeg zitten jongeren in een soort tussenfase, een spanningsveld tussen gezins- en beroepsleven, en verlangen ze sterk naar zelfstandigheid, niet alleen financieel, maar ook wat een aantal rechten betreft. Ook jongeren maken aanspraak op huisvesting, informatie, opleiding, een vaste baan, gezondheid en vervoer. Jongeren moeten niet alleen in economisch opzicht zelfstandiger worden gemaakt, zij moeten ook op een groot aantal terreinen zelf kunnen beslissen. Het bevorderen van de zelfstandigheid van jongeren moet gericht zijn op hun emancipatie.

1.13. Het Comité is het met de Commissie eens dat in nationaal en communautair beleid meer moet worden gelet op de aspiraties van jongeren. Het neemt dan ook met belangstelling kennis van het voornemen van de Commissie, op Europese schaal meer studie te verrichten naar jeugdproblematiek en daartoe bestaande structuren en onderzoeksactiviteiten onder te brengen in netwerken.

### Hulp aan jongeren met de meeste moeilijkheden

1.14. Het Comité wil dat rekening wordt gehouden met de specifieke verwachtingen en behoeften van jonge vrouwen. Al te vaak hebben zij last van lichamelijk en verbaal geweld en andere vormen van agressie, en worden ze slachtoffer van discriminatie in het onderwijs en het beroepsleven. Het Comité dringt er dan ook op aan in het Europese jongerenbeleid extra aandacht te besteden aan de situatie van jonge vrouwen en daartoe adequate maatregelen te nemen en speciale programma's sterker te ontwikkelen.

1.15. Hierop aansluitend wijst het Comité erop dat bepaalde groepen jongeren met hun eigen specifieke behoeften bijzondere zorg verdienen, waarbij wordt gedacht aan verschillende categorieën immigranten (met name jonge vrouwen), die soms in een moeilijke persoonlijke situatie verkeren en daarom in aanmerking komen voor bijzondere ondersteuning.

1.16. Hetzelfde is van toepassing op jonge gehandicapten. Ook met hun specifieke situatie zou nadrukkelijk rekening moeten worden gehouden in de strategieën van de EU op het gebied van sociale integratie.

1.17. Ten slotte dient ook de situatie in de kandidaat-lidstaten nauwgezet te worden gevolgd; ook hier zijn specifieke maatregelen geboden. Jongeren uit die landen zouden tijdig moeten kunnen deelnemen aan het Europese samenwerkingsproject en het debat over de toekomst van Europa, zodat hun mogelijkheden om te integreren verbeteren.

### Versterking van het burgerschap

1.18. Het baart het Comité zorgen dat steeds minder jongeren belangstelling hebben voor „traditionele” politieke en sociale activiteiten. Er zou dan ook speciaal aandacht moeten worden besteed aan het versterken van de invloed van jongeren op en hun rol in het openbare leven, zodat ze opnieuw vertrouwen krijgen in de gevestigde politiek. De in het witboek voorgestelde proefprojecten om jongeren op lokaal, regionaal en nationaal niveau actiever bij het maatschappelijke leven te betrekken, bieden wat dit betreft een interessant kader voor het uitwerken van nieuwe initiatieven. De bevoegdheden van het nationale, regionale en lokale niveau moeten bij de uitstippeling en concrete uitwerking van het jeugdbeleid strikt in acht worden genomen.

1.19. De Commissie ziet gelukkig in dat het regionale en lokale niveau een belangrijke plaats inneemt in het jeugdbeleid. Het zijn de regionale en lokale overheden die direct te maken hebben met jongeren en hun behoeften; op dat niveau zijn inmiddels ook bepaalde goede praktijken opgenomen in het beleid. Deze goede praktijken verdienen nadere bestudering en moeten ook bekend worden op Europees niveau, zodat er een echte uitwisseling van ervaringen en een goed functionerende samenwerking op het gebied van jongerenbeleid van de grond kan komen. De regionale en lokale overheden dienen derhalve een sleutelrol te krijgen bij de uitwerking en tenuitvoerlegging van het beleid.

1.20. De EU, de lidstaten en de regionale en lokale overheden zouden jongeren nog meer moeten aanmoedigen om zich op te stellen als actieve burgers. Dit kan met name door de noodzakelijke voorwaarden te scheppen voor de ontwikkeling van een intensief verenigingsleven en een politiek klimaat waarin plaats is voor inspraak van jongeren. Het Comité van de Regio's kijkt met grote belangstelling uit naar de werkzaamheden en bijdragen van de Jongerenconventie over de toekomst van Europa.

1.21. Het Comité is met de Commissie van mening dat jongeren in eerste instantie „in het veld”, d.w.z. op plaatselijk niveau, tot actieve burgers worden gevormd. Om ervoor te zorgen dat anderen profijt kunnen trekken van goede praktijken op dit gebied, zouden de in het kader van het programma Jeugd geplande proefprojecten ter bevordering van de inspraak op regionaal en lokaal niveau snel van start moeten gaan.

1.22. Het Comité verheugt zich erover dat het ook volgens de Commissie van groot belang is om gelijktijdig met de versterking van de representatieve democratie te werken aan de ontwikkeling van de participatiedemocratie. Op deze manier kan een open en geïntegreerde samenleving worden gerealiseerd waaraan iedereen deelneemt. Het Europa van de toekomst dient immers een open en tolerante maatschappij te zijn waarin iedereen zich thuis voelt. Het is zaak om door bevordering van de participatiedemocratie de afstand tussen de burgers en de Europese instellingen te verkleinen.

1.23. Besefvend dat voor democratie moeite moet worden gedaan, wijst het Comité erop dat overheden meer hulp aan jongerenorganisaties zouden moeten geven, met name als het gaat om zaken als respect voor democratische instellingen, structuren en waarden. Alle vormen van racisme, antisemitisme en vreemdelingenhaat moeten worden bestreden. Het Comité is blij met het voorstel om in het kader van het programma Jeugd een internetplatform voor jongeren op te richten ter bestrijding van deze kwaadaardige verschijnselen. Dit zou zo mogelijk door jongeren zelf kunnen worden beheerd. De toename van extremisme in steeds meer lidstaten van de Unie onderstreept eens te meer de noodzaak van initiatieven die de waarde van democratie en tolerantie op positieve wijze voor het voetlicht brengen. Democratie en tolerantie liggen ten grondslag aan de Europese samenwerking en blijven de hoekstenen van alle vormen van Europees beleid die betrekking hebben op jongeren.

### Een leven lang leren en werkgelegenheid

1.24. Het Comité kan zich vinden in de positieve houding van de Commissie tegenover „een leven lang leren”. De uitgangspunten hiervan dienen ook in de lesprogramma's te worden geïntegreerd. Dit vereist nauwkeuriger kwaliteitsnormen en een beoordeling van de verworven vaardigheden, zodat alle voordelen van informele lesmethodes volledig kunnen worden erkend en ten behoeve van werkzoekende jongeren of jongeren die hun arbeidssituatie willen verbeteren, kunnen worden aangewend.

1.25. Het Comité wijst er tevens op dat het voor de ontwikkeling van een Europese identiteit wenselijk is dat de onderwijsprogramma's voor het middelbaar en hoger onderwijs expliciete verwijzingen bevatten naar de opbouw en het groeiproces van de Europese Unie.

1.26. Overigens stimuleert het Comité nu al de regionale en lokale overheden, over te gaan tot het erkennen van de werkervaring die jongeren hebben opgedaan als vrijwilliger en in het kader van het Europees programma voor vrijwilligerswerk.

1.27. Werkgelegenheid speelt in een actief jongerenbeleid een sleutelrol. Bij de uitwerking van nationale actieplannen ter bevordering van de werkgelegenheid zou goed moeten worden gelet op de specifieke behoeften van jongeren. Ook moeten de lidstaten zich inspinnen om discriminatie van jongeren in de wetgeving inzake het minimumloon aan te pakken.

### Het programma Jeugd

1.28. Het EU-programma Jeugd is altijd een belangrijk instrument geweest voor Europese samenwerking en uitwisseling van ervaringen. Het is van bijzonder groot belang dat informatie over dit programma ook de jongeren bereikt die geen deel uitmaken van de in het kader van het jeugdbeleid opgerichte traditionele samenwerkingsstructuren. Daarnaast

moet er voor worden gezorgd dat regionale en lokale instanties dit programma in al zijn facetten kunnen benutten.

1.29. Het Europees programma voor vrijwilligerswerk zal een permanent karakter krijgen. De Commissie en de nationale overheden moeten ervoor zorgen dat het vrije verkeer van personen niet alleen maar geldt voor jongeren die deelnemen aan dit programma, en dat er flexibele procedures komen ten aanzien van de juridische en sociale status van tijdelijk vrijwilligerswerk in Europa.

1.30. Regionale en lokale instanties en organisaties moeten kunnen deelnemen aan de dialoog die met de Europese jongeren is gepland. De toekomst van de Europese samenwerking hangt voor een groot deel af van de mate waarin de Europese jongeren bij het Europese project met de hieraan ten grondslag liggende democratische waarden worden betrokken en hierover worden geraadpleegd. Bij deze raadpleging moeten de vijf in het witboek over Europese governance geformuleerde beginselen in acht worden genomen: openheid, participatie, verantwoordingsplicht, doeltreffendheid en samenhang.

Brussel, 3 juli 2002.

*De voorzitter*  
*van het Comité van de Regio's*  
Albert BORE

**Advies van het Comité van de Regio's over:**

- de „Mededeling van de Commissie „Zich aanpassen aan de veranderingen in werk en samenleving: een nieuwe communautaire gezondheids- en veiligheidsstrategie 2002-2006””, en
- het „Voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende de toepassing van de wetgeving inzake de gezondheid en de veiligheid op het werk op zelfstandigen”

(2002/C 287/03)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien de Mededeling van de Commissie: „Zich aanpassen aan de veranderingen in werk en samenleving: een nieuwe communautaire gezondheids- en veiligheidsstrategie 2002-2006” (COM(2002) 118 def.) en het „Voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende de toepassing van de wetgeving inzake de gezondheid en de veiligheid op het werk op zelfstandigen” [COM(2002) 166 def. — 2002/0079 (CNS)];

gezien het besluit van de Europese Commissie van 3 januari 2002 om het Comité overeenkomstig art. 265 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap over dit onderwerp te raadplegen;

gezien het besluit van zijn bureau van 6 februari 2002 om de commissie „Economisch en sociaal beleid” met de voorbereiding van het advies te belasten;

gezien zijn advies over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een communautair actieprogramma inzake gezondheidsbevordering, -voorlichting, -opvoeding en -opleiding volgens het actiekader voor de volksgezondheid (CDR 246/94) <sup>(1)</sup>;

gezien zijn advies over het Witboek „Europees Sociaal Beleid — Toekomstige acties voor de Unie” (CDR 243/94) <sup>(2)</sup>;

gezien zijn advies over de Mededeling van de Commissie inzake het „Sociaal actieprogramma voor de middellange termijn 1995-1997” (CDR 297/95) <sup>(3)</sup>;

gezien zijn advies over het „Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad houdende vaststelling van een programma voor optreden van de Gemeenschap van 1999 tot 2003 inzake de voorkoming van letsel binnen het actiekader op het gebied van de volksgezondheid” (CDR 456/96 fin) <sup>(4)</sup>;

gezien zijn advies over de Mededeling van de Commissie over het Sociaal Actieprogramma 1998-2000 (CDR 277/98 fin) <sup>(5)</sup>;

gezien zijn advies over het subsidiariteitsbeginsel „Naar een echte subsidiariteitscultuur — Een appel van het Comité van de Regio's” (CDR 302/98 fin) <sup>(6)</sup>;

gezien zijn advies over de Mededeling van de Commissie „Bevordering van het ondernemerschap en het concurrentievermogen — antwoord van de Commissie op het verslag en de aanbevelingen van BEST” (CDR 387/1999 fin) <sup>(7)</sup>;

<sup>(1)</sup> PB C 210 van 14.8.1995, blz. 81.

<sup>(2)</sup> PB C 210 van 14.8.1995, blz. 67.

<sup>(3)</sup> PB C 100 van 2.4.1996, blz. 91.

<sup>(4)</sup> PB C 19 van 21.1.1998, blz. 1.

<sup>(5)</sup> PB C 93 van 6.4.1999, blz. 56.

<sup>(6)</sup> PB C 198 van 14.7.1999, blz. 73.

<sup>(7)</sup> PB C 293 van 13.10.1999, blz. 48.

gezien zijn advies over „Het concurrentievermogen van de Europese ondernemingen in de context van de mondialisering — bevordering van het concurrentievermogen” (CDR 134/1999 fin) <sup>(1)</sup>;

gezien zijn advies over de Mededeling „Een agenda voor het sociaal beleid” (CDR 300/2000 fin) <sup>(2)</sup>;

gezien zijn advies over de Mededeling van de Commissie „Werkgelegenheids- en sociaal beleid: een kader voor het investeren in kwaliteit” (CDR 270/2001 fin) <sup>(3)</sup>;

gezien zijn advies over het „Groenboek „De bevordering van een Europees kader voor de sociale verantwoordelijkheid van bedrijven”” (CDR 345/2001 fin) <sup>(4)</sup>;

gezien het ontwerpadvies CDR 168/2002 rev. van de commissie „Economisch en sociaal beleid”, goedgekeurd op 11 juni 2002 (rapporteur: de heer Boden — VK-PSE, voorzitter van de regioraad Noord-West);

overwegende dat in de Mededeling meer nadruk wordt gelegd op de consolidering en verbetering van bestaande wetgeving dan op de ontwikkeling van nieuwe regelgeving,

heeft tijdens zijn 45e zitting op 3 en 4 juli 2002 (vergadering van 3 juli) het volgende advies goedgekeurd.

### Standpunt en aanbevelingen van het Comité van de Regio's

Het Comité van de Regio's

1. juicht het voorstel van de Commissie om een brede communautaire strategie uit te werken toe, en is er met name mee ingenomen dat zij de doelstelling van de Internationale Arbeidsorganisatie overneemt, namelijk om het lichamelijk, geestelijk en sociaal welzijn op het werk binnen een brede maatschappelijke context te bevorderen, en dat zij erkent dat een echt duurzaam concurrentievermogen van de verwezenlijking van deze doelstelling afhangt. Het is evenwel van mening dat het scheppen van welzijn op de arbeidsplaats niet alleen een zaak moet zijn van de werkgever;

2. is in deze context ingenomen met het voorstel voor een aanbeveling van de Raad waarin de wetgeving inzake de gezondheid en de veiligheid op het werk in de hele Unie wordt toegepast en uitgebreid. Het CvdR is het ermee eens dat werkenden die hun beroepswerkzaamheden niet uitoefenen op grond van een arbeidsverhouding met een werkgever, of in het algemeen buiten dienstverband of zonder enige relatie van ondergeschiktheid aan een derde, meestal aan dezelfde gezondheids- en veiligheidsrisico's blootstaan als werknemers in loondienst, en derhalve dezelfde rechten zouden moeten genieten;

3. is in het algemeen van mening dat de voortdurende toenemende werklast tot stress kan leiden; evenzo kunnen nieuwe aan werk gerelateerde risico's voor gezondheid en veiligheid ontstaan die reëel zijn of als zodanig worden ervaren. Het CvdR beveelt derhalve aan dat werkgevers en hun partners worden ondersteund en aangemoedigd om deel te nemen aan

breed opgezette onderzoekactiviteiten ten einde oorzaken en oplossingen van nieuwe risico's m.b.t. ongelukken en slechte gezondheid aan te wijzen. Ook moet meer onderzoek worden gedaan naar de gelijke behandeling van mannen en vrouwen, en naar andere maatschappelijke groeperingen, met name met betrekking tot beroepsziekten;

4. dringt erop aan dat werkgevers volgens deze strategie worden verplicht deskundige adviezen op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk in te winnen, niet in de laatste plaats om een doeltreffend management t.a.v. gezondheid en veiligheid te kunnen voeren;

5. is van mening dat werknemers in staat moeten worden gesteld en goed moeten worden opgeleid om de aan hen gevraagde werkzaamheden op een veilige manier uit te voeren;

6. is van mening dat de uitdrukking „risicopreventie” te veel in verband kan worden gebracht met de in de verzekeringswereld gebrachte term „verzekerd risico”, waarvoor schadevergoeding kan worden verkregen, na het betalen van verzekeringspremies. In internationaal verband worden wel de uitdrukkingen „ongelukkenpreventie” en „preventie van gezondheidsproblemen” gehanteerd, die beter in deze strategie zouden kunnen worden gebruikt;

7. acht het van essentieel belang dat in de nieuwe strategie rekening wordt gehouden met de noodzaak dat zowel mannen als vrouwen beroepsactiviteiten en privéleven met elkaar verzoenen en dat daarin op die manier de voordelen worden onderkend van een evenwichtige verhouding tussen die twee aspecten;

8. is van mening dat twee aspecten in de Mededeling onvoldoende uit de verf komen:

— werknemers moeten worden opgeleid en voorgelicht, maar hebben tevens een eigen verantwoordelijkheid voor de strikte naleving van veiligheidsvoorschriften;

<sup>(1)</sup> PB C 57 van 29.2.2000, blz. 23.

<sup>(2)</sup> PB C 144 van 16.5.2001, blz. 55.

<sup>(3)</sup> PB C 107 van 3.5.2002, blz. 98.

<sup>(4)</sup> PB C 192 van 12.8.2002, blz. 1.

— aangezien niet-arbeidsgerelateerde ziekten en ongelukken tot arbeidsverzuim kunnen leiden, zou de Mededeling meer voorstellen moeten bevatten voor maatregelen ter bevordering van een gezonde levenswijze en het voorkómen van risico's;

9. acht het zorgwekkend dat onderhavige Mededeling geen enkele specifieke verwijzing bevat naar lokale en regionale overheden, die naar zijn mening een sleutelrol moeten hebben bij de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van de strategie, met name m.b.t. het MKB, vanwege hun taken — in partnerschap met nationale organisaties en lokale en regionale vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers — op het gebied van monitoring, ontwikkeling en naleving van de bepalingen uit de Mededeling, en omdat zij zelf belangrijke werkgevers zijn;

10. is derhalve van mening dat erkenning moet worden gegeven aan de rol van lokale en regionale overheden bij de uitvoering, bevordering, monitoring en naleving van gezondheids- en veiligheidsmaatregelen op het werk en dat zij daarbij moeten worden ondersteund, met name m.b.t. het MKB, gezien het toenemende belang van deze categorie voor de economie van de EU en zijn duidelijke behoefte aan ondersteuning van zijn inspanningen om de veiligheid en gezondheid op het werk te verbeteren;

11. betreurt dat nergens specifiek wordt verwezen naar de rol die vakbonden en werknemersvertegenwoordigers kunnen spelen bij de gezondheid en veiligheid op het werk. Zij hebben, meer dan wie dan ook, zowel persoonlijk als collectief, rechtstreeks te maken met de erbarmelijke gevolgen van de gezondheids- en veiligheidsrisico's waar werknemers tegenwoordig mee geconfronteerd worden;

12. dringt er dan ook op aan dat dit verzuim wordt goedge maakt en dat het nodige wordt gedaan om de deelname van vakbonden en werknemersvertegenwoordigers aan part-

nerschappen voor gezondheid en veiligheid op het werk te vergemakkelijken;

13. staat over het algemeen positief tegenover de aanpak om gezondheid en veiligheid op het werk m.b.v. partnerschappen te garanderen, maar acht het dan wel van essentieel belang dat de strategie wordt onderbouwd met een stevig regelgevingskader waardoor ook degene die de partnerschapsformule verwerpen, kunnen worden gedwongen om daaraan mee te werken;

14. is van mening dat in de strategie erkenning moet worden gegeven aan de behoefte aan voldoende middelen voor de ontwikkeling en uitvoering van de strategie op communautair, nationaal, regionaal en lokaal niveau en dat er doelstellingen moeten komen voor het verminderen van het aantal arbeidsongevallen, het terugdringen van ziekteverzuim als gevolg van letsel of ziekte, alsook voor gezondheids- en veiligheidsproblemen; is van mening dat de mogelijkheid voor steun uit de structuurfondsen werkelijkheid moet worden; heeft evenwel zijn twijfels over het voorstel om het EU-werkgelegenheidsbeleid te gebruiken als drijvende kracht achter de strategie inzake de werkomgeving, in het bijzonder wat de stress op de arbeidsplaats betreft;

15. dringt er derhalve bij de Commissie op aan met de bevoegde autoriteiten en sociale partners in de lidstaten samen te werken teneinde het raamwerk van regelgeving en toezicht op de naleving daarvan te harmoniseren, vereenvoudigen en versterken, waardoor aan de partnerschapsformule van gezondheid en veiligheid op het werk, waar nodig, een steuntje in de rug kan worden gegeven;

16. beveelt aan om organisaties die ernaar streven goede praktijkvoorbeelden in Europa te verspreiden en voor Europa een bepaald niveau van deskundigheid voor gezondheidswerkers vast te stellen, zoals het European Network of Safety and Health Practitioner Organisations (ENSHPO), te erkennen.

Brussel, 3 juli 2002.

*De voorzitter*  
*van het Comité van de Regio's*  
Albert BORE